THE OLDEST AND MOST POPULAR SLOVENIAN NEWSPAPER IN UNITED STATES OF AMERICA.

AMERIKANSKI SLOVENEC

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ PRILJUBLJEN SLOVENSKI LIST V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU. — S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI. — ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian organizations.)

ŠTEV. (No.) 239. CHICAGO, ILL., SREDA, 11. DECEMBRA — WEDNESDAY, DECEMBER 11, 1929. LETNIK XXXVIII.

Pristop Z. dr. k svetovnemu sodišču. - Divjanje viharjev

AMERIŠKI ZASTOPNIK PODPISAL V GENOVI PROTOKOL, S KATERIM PRISTOPA AMERIKA KOT ČLANICA K SVETOVNEMU RAZSODIŠČU. — PRISTOP PA MORA BITI ŠE POTRJEN OD SENATSKE ZBORNICE

Washington, D. C. — Po navodilu državnega departmenta je zastopnik ameriške vlade v Bernu, J. P. Moffet, podpisal protokol in izjavo, s katero pristopa Amerika kot članica k svetovnemu razsodišču.

Istočasno je državni department objavil tudi pisma, ki sta jih medsebojno zamenjala predsednik Hoover in državni tajnik, Stimson, glede te zadeve. Stimson se je vneto potegoval za pristop in je toplo priporočal Hooverju, naj se zavzame za to, da bo Amerika podpisala tozadevne dokumente. V svojem pismu je povdaril, da Amerika nima vzroka več, da bi se odtegovala, kajti tiste točke v ustavi in pravilih tega razsodišča, ki so jo prej odvračale od pristopa, so druge velesile izpremenile njej na ljubo. Tudi to ne sme Amerike odvračati od pristopa, ker ni članica zveze narodov, kajti svetovno razsodišče je od te zveze neodvisno in je institucija sama za se, h kateri pripada tudi par drugih držav, ki tudi niso članice zveze narodov.

Dalje je Stimson tudi omenil, da je svetovno razsodišče danes večjega pomena, kakor je bilo kdaj prej; ko so vsi narodi podpisali protivojni pakt, je potrebno, da obstoji neka oblast, ki bo spore med narodi pravnim potom in brez orožja poravnavala. Amerika je dala inicijativo za mirovni pakt; morala bo biti toraj tudi ena med tistimi, ki bodo gledale, da bo ta pakt upoštevan.

Podpis, ki je bil izvršen v Genovi, še ni končno veljaven, ampak zadeva pride še pred senatno zbornico v potrditev, in tukaj se pričakuje še hude borbe.

—o—

SLABA ZA DELAVCE V TURČIJI

Berlin, Nemčija. — Kakor je neki nemški list dobil poročila iz Turčije, se delavstvo v tamkajšnji novi, prerojeni državi nahaja v veliko slabših razmerah, kakor se je pod starim režimom. Kemal Paša je sicer odpravil fez in druga znamenja na sultanove čase, a je obenem brezobzirno pritisnil na delovni razred. Absolutno je nastopil proti unijam in v l. 1927 razpustil zadnjo, ki je še obstojala. Delavska zborovanja se smejo vršiti le pod policijskim nadzorstvom. Stavke so dovoljene le v tujezemskih podjetjih, ali v takih podjetjih, s katerimi vlada ne stoji v prijaznih odnošajih. Za delavne ure ni določena nikaka meja. Nič ni nenavadnega 16 urno delo na dan; pretežna večina pa dela po 12 ur. Otroci pod 14.letom tvorijo 15 do 20 odsto. vsega turškega delavstva.

—o—

— **Chatham, Ont.** — V najbolj prometnem delu mesta je v nedeljo zvečer izbruhnil požar, ki je uničil en hotel in poškodoval več poslopij.

VELIKI VIHARJI NA MORJU

Po celi evropski obali divjajo že več dni strahoviti viharji. — Več ladij v nevarnosti, da se potope.

—o—

London, Anglija. — Že nad sto let ni zapadna evropska obala doživela takih viharjev, kakoršni divjajo po nji že zadnjih par dni. Nad petdeset ladij se nahaja v skrajni nevarnosti ,in popolnoma nobenega upanja ni, da bi se jim moglo prihiteti na pomoč, kajti vsak rešilni poizkus bi bil istoveten s samoumorom. Nad 60 človeških življenj je vihar do zdaj zahteval, a velika nevarnost je, da se to število še pomnoži.

Cela plovba po morju je ustavljena. Ladje, ki so imele po voznem redu odpluti, so bile zadržane, in pristaniška mesta so prenapolnjena s potniki, ki čakajo na priliko, da bodo mogli nadaljevati s potovanjem.

Vihar je zavzel velikanski obseg in divja po celem obrežju od Škandinavije do Španije. Neštevilno ladij se nahaja v nevarnosti pogube in zrak je naravnost preplavljen z S O S, klici na pomoč.

Poročila prihajajo o več parnikih, ki so se potopili; tisti pa, ki se jim je posrečilo doseči obrežje, pripovedujejo o strahovitih časih, ki so jih preživeli med viharjem. Neki parnik je prispel z vsemi razbitimi šipami.

A vihar se ni omejil samo na morje, ampak s nezmanjšano ljutostjo je prodrl tudi v notranjost celine. Škoda, ki jo je povzročil, znaša mnogo milijonov.

—o—

ZAGONETEN UMOR

Rockford, Ill. — Učiteljico na višji šoli ,36 let staro Miss Kordelijo Gummersheirmer, so našli v njenem stanovanju mrtvo, pobito po glavi s plinsko cevjo. Vzroka za umor ne morejo odkriti, posebno še, ker je bila umorjena splošno priljubljena v okolici. Pač pa so v njenim stanovanju našli več pisem in telegramov, ki izpričujejo, da si je z več moškimi dopisovala, in domnevajo torej, da je dala ljubosumnost povod za ta čin.

—o—

SREČA V NESREČI

Pana, Ill. — Neki avtomobil, ki je vozil tri osebe, je zadel v zadnji konec drugega avtomobila. Udarec ga je zanesel na rob ceste in avto je zdrčal po nasipu navzdol naravnost na progo železnice Big Four. Tam je priletel v tovorni vlak, ki ga je vlekel seboj 200 jardov daleč. Koncem konca so z začudenjem ugotovili, da nobena izmed vozečih se oseb ni zadobila niti najmanjše praske.

BOJ PROTI GOLOGLAVCEM

Budapest, Ogrska. — Tukajšnji izdelovalci in prodajalci klobukov so začeli ostro kampanjo proti razširjajoči se navadi, hoditi brez klobuka. Na mnogih večjih trgovinah so nabiti napisi, da se ne bo sklepala nobena kupčija z moškimi, ki pridejo v trgovino brez klobuka. Tudi dekleta, ki so zaposlena v tovarnah klobukov, so se pridružila tej kampanji in so proglasila ,da z moškimi, ki ne bodo nosili klobuka, ne bodo imele nikakih sestankov.

NAPAD MORSKIH ROPARJEV

Morski banditi napadli angleški parnik. — Posadka se krepko ustavljala. — Angleški rušilec prišel na pomoč.

—o—

Hongkong, Kitajska. — Ko se je angleški parnik "Haiching" nahajal v pondeljek zjutraj na potu iz mesta Swatow, in sicer z 300 potniki, je četa pomorskih banditov navalila z glušečim vpitjem na krov, hoteč se polastiti ladje. Ladjina straža je bila takoj na mestu in z dobro merjenim streljanjem prisilila roparje da so se pričeli umikati. Ko so videli, da je poizkus izjalovljen, so banditi polili krov s petrolejem in ga zažgali. To pa je spravilo potnike v nemalo paniko in okrog 60 jih je poskakalo v vodo, med njimi matere z otroci v naročju. Drugi so se skušali poslužiti rešilnih čolnov, a trije čolni so se preobrnili, ker so bili preobloženi, in več oseb je utonilo.

Največjo prisotnost duha je pokazal mladi telegrafist, ki je v splošni zmešnjavi, ki je vladala okrog njega, oddajal klice na pomoč. Prihitel je neki angleški rušilec, ki je končno ugnal roparje. Ko je ladja pristala, so ugotovili, da so banditi izgubili 38 mož, med njimi jih je bilo več, ki jih je obžgal ogenj, ki si ga zapalili.

—o—

POBIJALKE MOŽ PRED SODIŠČEM

Budapest, Ogrska. — V južno ogrski pokrajini, kjer se reka Tisa izliva v Donavo, se je med ženskami tekom zadnjih let na široko razpasla manija pobijanja mož. Proti 40 takim morilkam se bo pričela prihodnji petek sodnijska razprava v mestu Szolnok. Med preiskavo so odprli grobove 50 umorjenih mož, in izmed teh se je pri 46 izkazalo, da so bili zastrupljeni z arzenikom, ki so jim ga žene natresle v vino. Obdolženke so vseh starosti, od 20 do 70 let. Domneva se, da so jih do njih dejanja pripravile "copernice", katere imajo v tej osamljeni pokrajini še velik vpliv nad prebivalstvom.

Podobna razprava se bo v kratkem pričela tudi v mestu Keczkemet, kjer bo zaradi enakega zločina prišlo na zatožno klop več ducatov žensk.

78 LET POROČENA.

Da zakonski jarem ni tako zelo težek, nam dokazujeta zakonca, katera vidimo na gornji sliki in ki nosita ta jarem že 78 let. Mož, A. O. Blackman, iz Columbus, Ga., je star 99 let, njegova žena pa 98 let.

KRIŽEM SVETA

— **Mexico City, Mehika.** — 7 letni A. Castanos in 10 letni M. Torres sta se z noži do krvavega pretepla zaradi — dekleta. Torres je bil na prvega ljubosumen, češ, da lazi za "njegovo zaročenko".

— **San Juan, Porto Rico.** — Kakor se je izjavil tukajšnji governer, je v Porto Rico nad 60 tisoč malih otrok, ki dobesedno stradajo. Podvzel je dobrodelno akcijo, da se revežem pomaga.

— **New York, N. Y.** — Neka tvornica oblek je pred kratkim odpustila 50 delavcev. Ti pa so pred delavnico postavili pikete in še drugim delavcem branili vstop v delavnice. V ponedeljek pa se je med obemi razvil pretep, pri katerem je bilo udeleženih nad 300 oseb. Policija je nemirneže razgnala.

— **Fresno, Calif.** — Peter Houx je obvestil svoje sosede, da namerava nekoga umoriti in potem še sam izvršiti samoumor. Niso mu verjeli, a ko so prišli na njegovo farmo, so našli mrtvega njega in njegovo mater.

POZOR!

Pravkar smo dobili večjo zalogo

Družinske pratike

ZA LETO 1930.

Ta pratika posebno priljubljena pri Ameriških Slovencih, je večje oblike in posebno zanimive vsebine.

Cena 20c.

Naši zastopniki in vsi drugi, ki jo žele dobiti ali razpečavati, naj jo takoj naroče, dokler zaloga ne poide.

Knjigarna AMER. SLOVENEC
1849 West 22nd Street,
Chicago, Ill.

POKOPANI 34 UR

Morgantown, W. Va. — S trudom se je delavcem končno posrečilo, rešiti tri premogarje v bližini mesta Cassville, katerim se je pri delu rov podsul, in je k sreči ravno nad njimi ostal toliko nepoškodovan, da so se lahko gibali, in so se torej nahajali, kakor v nekakem grobu. Eden izmed njih je bil črnec, član lokalnega pevskega zbora, in ta je med časom 34 ur, ko so bili pokopani, zabaval sebe in svoja dva tovariša s prepevanjem. Resnih poškodb niso trpeli.

NEVARNOST OGNJA V MOSKVI

Iz strahu, da bi petroleja ne zmanjkalo, so se privatne hiše založile z njim v velikih množinah.

—o—

Riga, Latvija. — Kakor poroča neki moskovski list, je nevarnost, da izbruhnejo požari, v Moskvi večja, kakor v katerem koli drugem mestu na svetu. Pred par dnevi se je namreč raznesla govorica, da bo petroleja kmalu zmanjkalo. Prebivalci ruskih mest kaj lahko verjamejo takim govoricam, ker imajo dobre izkušnje glede živil, ki ga dobivajo le v pičli meri. Zato so tudi na te govorice takoj reagirali in navalili na trgovine s petrolejem in vse hiše so se založile z njim, kolikor so pač posode imeli pri hiši. Tekom dveh tednov je bilo na ta način prodanega v Moskvi 1,800 ton petroleja in vsa zaloga v trgovinah je izpraznjena. Nasprotno pa vse privatne hiše že od daleč smrde po njem, in petrolej najdeš v hiši v vsakem kotu, kamor stopiš. Z njim je napolnjena kopalna banja, škafi, čebri, golide in vse steklenice pri hiši.

Ker je vsled množečih se požarov pričela mestno upravo stvar skrbeti, je izdala odredbo, da mora vsaka družina oddati ves petrolej, kar ga ima preveč in sme pridržati doma samo po en galon. Določen je tudi oddelek policije, da pazi, da se ta odredba izvrši.

—o—

OBČUTLJIVA MLADINA

Chicago, Ill. — 11 let staro Heleno Kwot je mati ozmerjala, ker je glasno igrala na radio, med tem ko je ona govorila s sosedi. V svojem ponosu pa se je vsled tega mlada dama čutila tako užaljeno, da je poizkusila izvršiti samoumor in izpila neki strup. Prepeljana je bila v bolnico in njeno stanje je nevarno.

—o—

SMRT V CERKVI MED BLAGOSLOVOM

Chicago, Ill. — V katoliški cerkvi sv. Martina na 59th & Princeton Ave. je med tem, ko je duhovnik podeljeval zadnji blagoslov, zadela kap 75 let starega A. J. Hommelson in je par minut pozneje umrl.

Iz Jugoslavije.

PIJAČA JE TISTA ŠIBA, KI NAJHUJŠE TEPE NAROD DOMA. — DEZERTER USTRELJEN. — RAZNE NEZGODE IN NESREČE. — ZANIMIVE VESTI ŠIROM STAREGA KRAJA.

Zopet uboj v Slov. goricah.

Maribor, 19. novembra. — Ni se še poleglo razburjenje zaradi krvavega dejanja v Št. Juriju v Slovenskih goricah, že je bil te dni v Cugetincih izvršen nov zločin.

Nič hudega sluteč, je stopil posestnik Fr. Rozman, doma iz Ivanjske gorice in oženjen, dne 15. t. m. v Liblovo krčmo, kjer je hotel počakati na svojega tovariša, da bi šel ž njim domov. V gostilni je bilo več vinjenih domačih fantov, ki so došleca takoj pričeli izzivati in ga vprašali, s kakšno pravico si prav za prav upa v njihovo vas. Rozman jim je pojasnil, da čaka samo na tovariša, s katerim pojde takoj domov.

Toda fantje, med katerimi je bil najbolj korajžen neki Jakob Žebola s Hrabovškega vrha, niso odnehali in so na vsak način hoteli z Rozmanom malo porešetati. Zaleteli so se proti njemu. Rozman pa je skočil naglo v kot na klop in hotel uiti iz krčme. Fantje pa ga niso pustili, nakar je Rozman prosil gostilničarja, naj jih pomiri. Pa tudi gostilničarjevo prizadevanje je bilo brezuspešno. Ko je hotel Rozman mimo vrat, so mu fantje zastavili pot. V silobranu je potegnil nož iz žepa in začel ž njim mahati okoli sebe. Zadel je pri tem Žebolo v levo roko, mu prerezal žilo odvodnico, poleg tega pa je dobil fant tudi sunek v trebuh. Kljub takojšnji zdravniški pomoči je drugi dan podlegel težki poškodbi. Po krvavem dejanju je Rozman pobegnil, pa so ga že naslednjega dne orožniki od Sv. Trojice prijeli in pripeljali v sodne zapore v Sv. Lenart.

—o—

Na begu ustreljen dezerter.

Sredi glavnega trga bosanskega mesta Bjeline je bil te dni vpričo številnih meščanov in kmetov ubit vojaški begunec Milan Lukić iz vasi Pilice v Sremu.

Po vsej poti od vojaškega tabora pa do železniške postaje so gledali ljudje čuden prizor. Majhen vojak je gnal pred seboj velikega vojaka v slabi in ponošeni uniformi. — Prvi vojak, droban in majhen, doma iz Južne Srbije, je pod težo puške in bajoneta neprestano prosil velikega in dobro razvitega vojaka, naj gre mirno in naj mu ne zbeži. Drugi vojak pa je šel hitro, kolikor je le mogel, samo da bi bil korak dalj od svojega čuvaja. Sredi trga je veliki vojak, hoteč izrabiti splošno zmedo na trgu, skočil in se pognal v beg. Mali vojak je stekel za njim, na ves glas kričeč, naj se ustavi. Razdalja med beguncem in preganjalcem je bila vedno večja. Preganjalec je sprožil med tekom v zrak, toda begunca to ni motilo. Nato je preganjalec pokleknil, pomeril in ustrelil za beguncem, ki se je takoj nato zgrudil. Strel ga je zadel skozi hrbtenico v srce.

Ko je videl preganjalec, kaj je storil, je priskočil k mrtvemu in se pričel jokati. Ni se umaknil od mrtveca, dokler ga ni izmenjala straža in mu je bilo ukazano, naj se vrne v vojašnico.

—o—

Smrt pod vozom.

Mokronog, 20. nov. — V torek, 19. nov., okoli 8 se je vozil s sejma domov trgovec z manufakturo Črček Jožef. Pri mokronoškem pokopališču je zavil voz proti Slepšeku, zadel ob nizek mejnik, se prevrnil in pokopal pod seboj Jožefa Črčka in voznika, posestnika Zupeta iz Slepšeka. Zupet si je odrezal hlače, da se je oprostil, potem pa šel onemogel spat v hlev k stari pošti. Na cesti je pa ležal voz z vsem blagom na Črčku. Konji so stali vpreženi mirno, dokler ni ob štirih prišel iz trga trgovec Ziherl. Ta je zaslutil grozno nesrečo in sklical ljudi. Potegnili so izpod voza mrtvega Jožefa Črčka. Na sencih mu je zijala velika rana, črez grlo ga je prijelo blago in zadušilo. — Splošno je vsem žal za vrlega mladeniča, ki je bil veren, lepega obnašanja, zelo priden in varčen.

—o—

Tatvina skritega denarja.

Stična, 22. nov. — V Stični so aretirali nekega J., ki je osumljen, da je ukradel pri Čožovih v Ivančni gorici večjo vsoto denarja. Orožniška patrulja je prepeljala aretiranca v zapore višnjegorskega sodišča.

Tatvina pri Čožovih se je izvršila na prav prebrisan način. Pred dnevi je prodala gospodinja prašiče. Ves denar, med njimi so bili štirje "jurji", je shranila za nekaj časa na skrito mesto, kamor shranjujejo vedno pri Čožovih vrednostnice.

Gospodinja pa je rabila predvčerajšnjim nekaj denarja. Iskala je novce na mestu, kamor jih je shranila pred dnevi, pa zamanj — denarja ni bilo tam.

Ko so ugotovili, da ni od domačih nihče napravil neumestne šale in bi denar skril, so obvestili o prevejeni tatvini šentviške orožnike.

Sum je padel na bivšega Čožovega hlapca J., ki se je nahajal tisti čas v bližini. Z ozirom, ker so mu razmere pri Čožovih znane, je bil aretiran in oddan sodišču, kjer bodo zdaj ugotoviti njegovo krivdo.

—o—

Iz Prekmurja.

Požar je nastal te dni okoli polnoči pri posestniku Oškóli v Selu in vpepelil gospodarska poslopja. Vzrok požara se ne da ugotoviti.

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Izdaja in tiska
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098

Naročnina:

Za celo leto	$5.00
Za pol leta	2.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	$6.00
Za pol leta	3.00

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098

Subscription:

For one year	$5.00
For half a year	2.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	$6.00
For half a year	3.00

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne.—Na dopise brez podpisa se ne ozira.—Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Ideja

V mislih imam posebno idejo. Nikakor ni morda moja ideja, ker količkaj vredne in pomembne ideje se ne porajajo vsak dan in pri ljudeh, ki nimajo pomena za družbo, kakršen sem jaz. Ideja, o kateri hočem nekaj zapisati, je ideja Johna J. Raskoba, ki je znan amerikanski javnosti.

Ideja je neki notranji pogon, ki zadevi, na katero se ideja nanaša, poda neko smer udejstvovanja. Znanost ima svoje ideje, industrija, poljedelstvo, delo sploh, tudi vera, ekonomija, socialnost, politika, diplomacija. Ideje prihajajo od ljudi. Navadno celo govorimo, da ima vsak svoje ideje. Vrednost ideje odvisi od notranje resničnosti ideje same, in je malo na tem, odkod ali od koga ideja izhaja.

Ideja sama na sebi še ne more biti ravno dobra, ako n. pr. prihaja od Raskoba, Forda, Hooverja, Lenina, Stalina, Mussolinija. Lahko več idej pride od enega in istega človeka. Ena je dobra, druga lahko slaba.

John J. Raskob je bil navaden delavec in je zdaj milijonar. Zdaj je kapitalist. Ali je tudi zagovornik kapitalističnega sistema, je drugo vprašanje, in socialisti ga porivajo med kapitalistični svet, dasi drugi zopet zatrjujejo, da je prav v vrstah socialističnega naziranja.

Vse to je stranskega pomena, ker pri ideji gre le za notranjo vrednost ideje same, naj potem prihaja od Petra ali od Pavla.

Raskob ima neko idejo. Bistvo je v tem, da naj se vpelje petdnevni delavnik, dalje, da se da delavcu večji delež na delu in pri delu in prilika, da delavec lahko tudi pošteno uživa sad svojega dela, ima toraj več prilike za odpočitek, razvedrilo, družinsko in socialno življenje.

Ali ni to vrlo dobra ideja?

Raskob je mnenja, da smo srečno prestali dobo, ko je veljalo načelo, da mora delavec delati največ ko mogoče, najdalje ko mogoče, in za najnižjo ceno, ki je mogoča. To dobo smo prestali. Prišli smo pri razvitku v dobo, kjer delavec lahko veliko več producira pri krajši delavni dobi, in producira lažje s pomočjo raznih sredstev, strojev, naprav. Zatoraj je povsem pravilno in pravično, da ima delavec večji delež na sadu svojega dela in priliko, da ima nekaj od svojega dela.

Ideja je skoroda skoz in skoz socialistična. Ampak socialisti ogorčeno odklanjajo Raskoba in Raskob enako ogorčeno odklanja socialiste.

Raskob hoče namreč svojo idejo uresničiti potom udeleženja delavskega kapitala pri proizvajanju in udeleževanju na dobičku po delnicah. To, pravijo socialisti, je povsem kapitalističen sistem, in Raskoba dolžijo, da ima svoj delež na zadnjem polomu na borzi, ker delnice nehote vodijo delničarja, da z delnicami začne igrati, in takemu igranju sledi morda kak dobiček, navadno pa polom.

Težko je razsoditi, koliko je ideja Raskobova pri tem prizadeta. Vsekako vidijo socialisti v tem le prikrito kapitalistično namero.

Na drugi strani pa odklanja Raskob socializem in socialiste pri svoji ideji.

Pravi namreč, da socializem namerava vse nekako spraviti pod eno streho, zravnati in izločiti vsako osebno udejstvovanje raznih človeških zmožnosti. Temu se človek naravnost upira. Raskob meni, da se mora izrabiti prilika osebnih zmožnosti in spretnosti. Kdor je sposoben za voditelja, mora postati voditelj, da kaže drugim smer, kako naj delajo in pridejo do skupnega cilja in skupnega smotra.

Baje ni prav nič izrednega in fantastičnega v tej ideji, meni Raskob, ker na milijone je že delavcev, ki hodijo po tej poti in sledijo tej ideji. Posledica je, da je petdnevni delavnik v mnogih industrijah že vpeljan, in ima delavec priložnost, da pride do svojega deleža na delu in užitku dela.

Naj je Raskobova ideja socialistična ali samole socialna, na sebi nikakor ni slaba. Pri izpeljavi pa se mora, kakor povsod v ekonomskih vprašanjih, računati z razmerami, in morda ravno razmere niso za idejo preveč ugodne, ker nehote zgrabi idejo v izpeljavi neki kapitalističen vrtinec, kakor pač jasno kažejo dogodki zadnjih dni na borzi.

Razmere se bodo morale še predrugačiti in izpremeniti, da bo sad ideje postavljen na bolj stalna in povsem varna tla.

KAKO SE GIBLJEJO NAŠI V WAUKEGANU?

Waukegan, Ill.

Kar se tiče dela se ne moremo nič kaj pohvaliti, kajti kadar se gospodom zdi, pa nam dajo počitnice.

Na društvenih poljih pa prav dobro napredujemo. Posebno dramatični klub prav dobro napreduje. Klub je ustanovljen za splošno blagobit naše naselbine Waukegan - No. Chicago. Da nudi občinstvu in narodu zdravega razvedrila, da širi našo kulturo med svojim narodom.

Dne 17. okt. je priredil klub večerjo, katere čisti dobiček se je razdelil polovico za klub in polovico za cerkev. Dne 27. okt. pa je priredil klub igro "Zaklad", katere čisti dobiček je bil za cerkev.

Na Zahvalni dan je bila prirejena vinska trgatev, pri kateri so sodelovala vsa katoliška društva v naselbini in na čelu nas vseh je bil naš priljubljeni č. g. župnik Father Butala, ki ako ravno še mlad, pa tako izboren gospodar, da zaslužijo vso pohvalo.

Ker se tiče za dve veselice in dobiček od njih bo porabljen za potrebščine v dvorani in kuhinji. Pridjan bo tudi tisti denar, kar ga je ostalo od posode.

Zdaj pa še enkrat čestitam našemu gospodu župniku na uspehu, katerega so dosegli tukaj v tako kratkem času. Hvalevredno je tudi ker društva tako složno delujejo, kadar gre za dobro stvar.

Pozdrav vsem!

Naročnik.

—o—

ZLATA POROKA V LORAINU.

Lorain, Ohio.

Iz naše naselbine je malo dopisov v slovenskem časopisju. Vendar se tudi pri nas veliko novic dogodi, ki so vredne, da bi prišle v javnost.

Te dni sta v naši naselbini slavila zlato poroko Mr. Martin in Mrs. Katarina Muc, rodom iz Vranovič, štev. 8. na Belokranjskem. Slavnost se je proslavila najprvo v cerkvi s peto sv. mašo, pri kateri jih je mnogo pristopilo h mizi Gospodovi vred s jubilantoma. Nato pa se je vršilo slavje doma, katerega se je udeležilo veliko število sorodnikov, prijateljev Med drugimi so bili tudi naš priljubljeni č. g. župnik Father Virant, ter mnogi drugi. Vse se je vršilo zelo na lep način, kar bo ostalo vsem v najboljšem trajnem spominu.

Zlatoporočenca naj pa Bog živi še mnogo let, da bi dočakala zdrava in vesela še demantne maše! **M. M.**

—o—

KAJ JE NOVEGA V SOUTH CHICAGI?

So. Chicago, Ill.

Ameriška javnost gotovo že misli, da smo že vsi pomrli tukaj pri Sv. Juriju, kjer ni prav nobenega glasu od naših poročevalcev, čeravno je vse polno novic. Prvo naj omenim, da smo zaključili naš farni bazar z velikim uspehom v zadovoljstvo nas faranov in našega neutrudljivega župnika Rev. Fathra Leo.

Dne 1. dec. nas je posetil g. Sv. Banovec; s svojim krasnim petjem nas je kar očaral. Vsi smo se vračali iz dvorane polni užitka milih slov. pesmi. Res čast za Slovenijo, da ima takega človeka.

Na društvenem polju pri nas vsestransko napredujemo, tudi delavske razmere so drugod daleč od naših. Kakor vidimo, se nam obeta leto napredka v trgovini z zemljiščem (real estate), kajti odkar so ljudje izgubili na borzi (stock), se zanimajo za stvari, katerih ni mogoče zgubiti. Že več naših rojakov se je opomoglo z lotami.

Na spomlad se pripravlja več naših rojakov na obisk v staro domovino. Je že tako, da celo ptiček rad zleti tam, kjer se zvali.

Kakor se na tihem sliši, bo žensko društvo št. 80 KSKJ. imelo lep večer in "party" takoj po letni seji. Težko se dobi žensko društvo v Ameriki, da bi tako skupno delovalo kakor ravno tukaj pri nas. Čast vam, žene in dekleta

Pozdrav vsem čitateljem Amer. Slovenca! **Faran.**

—o—

Najbolj poceni so danes komplimenti.

* * *

Oni, ki čaka, mnogo dočaka, samo onega ne, kar bi najrajši.

NEDELJSKA PRIREDITEV MILWAUŠKE NASELBINE.

Milwaukee, Wis.

Milwauška slovenska naselbina se prav pridno pripravlja na veliko prireditev organizacije Slov. Narodnega doma.

Kakor se vidi, je vsakdo prav pridno na delu, da se je kar čuditi. Vse izgleda, kakor da nikdo na noben način noče izostati. Krasno navdušenje. Za korporativno udeležbo so se dosedaj priglasila že skoro vsa podporna in pevska društva, kakor tudi razne posamezne skupine.

Enako društvo sv. Janeza Ev. št. 65 KSKJ. je na svoji gl. letni seji sklenilo, da se tudi mi omenjene prireditve udeležimo polnoštevilno in sicer dne 15. decembra v South Side Turn dvorani ob 3. uri popoldan.

Program kakor se čuje, bo nad vse zanimiv. Kakor vemo, popoldan nastopi g. S. R. Banovec z izbranim šopkom naših pesmi, s svojim krasnim in naravnost očarljivim glasom. Kdor ga je že slišal, to ve; kdor ga pa še ni, naj se le požuri, da mu ne bo za to žal. Med odmorom pa nastopijo naše znane in priljubljene skupine: Naprej, Planinska roža in Zarja.

Enako se tudi za večer obeta mnogo zabave in užitka. Predstavljala se bo Mollierjeva tridejanka "Namišljeni bolnik". V njej je zabave in smeha na koše. Videli bomo n. pr. tip človeka, ki po božansko časti in veruje v zdravnike, njih vedo in sploh zdravilstvo. In zopet, nasprotno, človeka, ki ne da počenega groša za vse zdravnike in vsa zdravila in medicinsko vedo in ima sploh vse zdravnike za domišljave bedake. Slišal sem tudi, da so prireditelji igre si nabavili prav take kostume kot jih igra v resnici zahteva, namreč, kakoršne so nosili v Parizu v 17. stoletju. Nikar torej tega zamuditi.

Končno toraj, bratje, upoštevajte sklep naše zadnje seje in bodimo vsi na mestu omenjenega dne. Pokažimo tudi mi enkrat našo dobro voljo za koristno narodno stvar. Zavedajmo se, da z združenimi močmi se zamore brez posebnih bolečin veliko pomagati za skorajšnje uresničenje Slovenskega doma.

Toraj, bratje, na svidenje in krepki pozdrav vam kliče

Jakob Stariha,
član društva sv. Janeza.

—o—

PRIJATELJEM V NASVET.

Cleveland, Ohio.

Ker so tukaj dolgi zimski večeri, pusto zimsko vreme, mrzli in vlažni dnevi, da se človek najraje tišči na gorkem pri peči, mislim, da je to pripraven čas, da opozorim svoje prijatelje in znance ter druge na odpomoč, s katero se da dolgočasje oblažiti in spremeniti v zabavni in kratek čas. Ta odpomoč je v tem, da se za take časi preskrbimo z dobrim čtivom.

Dobro čtivo učinkuje na nas, z njem se popolnoma prerodimo in vtopimo v sladki sanj, ki nam prinaša uteho, upanje, zadovoljstvo in izobrazbo, sloh v njem dobimo vse, kar iščemo in hočemo.

Seveda je pa čtivo vsestransko raznolično, kakor je lahko koristno, da služi ljudem v zadovoljstvo in miroljubnost, tako je lahko hrana, ki se dobiva po čtivu tudi strupena, ki nas naredi nezadovoljne, razdražljive, prevzetne, nesrečne, itd.

Z drugo besedo neke vrste časopisje ali revije, nam dajejo srečne zadovoljnosti, to velja v prvi vrsti za nas katoličane, ki verujemo, da se pri grobu še ne konča naše potovanje, marveč, da se nadaljuje tudi onokraj groba. Za take je čtivo iz katoliških listov in revij največje zadovoljstvo, kakoršnega nepoznajo oni, kateri ne računajo dalj nego do tam, ko njih trupla postanejo prah.

Zadovoljstvo srca je največje bogastvo, ki ga denar ne odtehta. To zadovoljstvo se dobi le edino v čtivu in premišljevanju. Na drugi strani se dobi in naleze tudi brezverstva in mržnje do Boga in do vsega predstojništva, do vsega, kar se sklada z vero in verskim prepričanjem.

Prav vse to in vse drugo se dobi v čtivu, ki je hrana za naše duše. To nas naredi takšne, kakoršni hočemo, da postanemo.

Kar velja o besedi, ki se glasi: Povej mi s kom občuješ in jaz ti povem kakšen si. . . to velja ravno tako za čtivo. Ako vstopim v hišo in vidim tam, kakšno časopisje ali revije imaja tam, potem že približno vem, kak duh prevladuje pod dotično streho.

Zapomniti si je pa treba, da smo mi sami odgovorni za sebe, namreč, kaj smo, kakšnega mišljenja smo, itd. Kako verujemo, kako sodimo in kakšnega prepričanja smo. Nihče drugi nego mi, smo li dobri ali slabi. Sami smo se naredili takšne, kakoršni smo, ker smo vse to z lastno voljo in odgovornostjo pripeljali v lastno hišo in v same sebe. Drugega ne bomo mogli dolžiti ali kriviti kot sebe. Toraj kaj o tem?

Da pa ne bo kateri rekel, češ: jaz naj čitam same cerkvene in svetopisemske stvari? No, ni treba, imamo dovolj drugega, ki je v tem, da piše resnične dogodljaje in dobre primerne romane in podučne članke. Piše poleg tega še zelo mične in zabavne druge stvari v naš prid in razvedrilo in vendar vse tako da nas vodi po poti pravice in resnice v trpkosti življenja ter v borbi za obstanek kot krepilo vredno po najzanesljivejših potih in ciljih, ki so nam najdražji, katerega ne bi za vse kar premoremo radi zgubili.

En tak vsega priporočila vreden časopis je naš dnevnik "Amerikanski Slovenec". To je naš junak, ki nosi pred vsemi nami visoko zastavo našega prepričanja. Kaj bi bili mi katoliški Slovenci brez tega dnevnika? Kako bi z nami delali nasprotniki, kakor so že. A danes ne morejo, katoliški dnevnik stoji na straži in odbija napade in varje naše zaledje, v katerem morejo napredovati naše organizacije in naše katoliško življenje. Novo leto se bliža, rojaki širite ta časopis, ki je naša avant garda, naš varuh in naš čuvar.

Dalje imamo močno "Glasilo KSKJ." Tudi ta list moramo širiti in z njim našo katoliško podporno organizacijo Kranjsko Slovensko Katoliško Jednoto. Rojaki ki še niste člani te ugledne in najzanesljivejše slov. podporne organizacije, primite v roke "Glasilo KSKJ." in iz njega se boste poučili, kaj in kdo je ta organizacija. In ko se boste poučili, bote radi sami vstopili v isto in v njo vpisali tudi Vaše družine.

Dalje imamo list "Ave Maria", nabožni mesečnik. Krasen list z krasno vsebino in vsaka naša slovenska hiša v Ameriki, bi ga morala imeti. Pišite vsi, ki ga še nimate, da ga Vam pošljejo na ogled in prepričali se boste da je to list, ki bi ga Vi morali brati, naročati in podpirati. Izdajajo ga slov. oo. frančiškani, ki se mučijo z misijonskim delom med nami. Trudijo se, da obvarujejo narod verskega in moralnega propada, ali ne zaslužijo vse naše podpore?

In kak lep književni dar so nam dali oo. frančiškani s "Koledarjem Ave Maria" za leto 1930. Ali ga že imate? Takoj pišite ponj, saj ne stane več kakor borih 50c. in dobili ga bote. V letošnjem "Koledarju Ave Maria" je popisana zgodovina največjega leta med nami ameriškimi Slovenci. Zgodovina, ki bo še dolgo govorila za nami, kakšni ljudje, da smo bili in kakšno da je bilo naše prepričanje.

Ne samo da smo bili verski narod, temveč da smo bili tudi narod, ki ni pozabil domovine in narodnosti svoje. Vse to in še mnogih drugih poučnih člankov se nahaja v "Koledarju Ave Maria" ki je letos mnogo obširneji, nego lansko leto, ker izšel je da popiše zgodovino življenja Slovencev v l. 1929

Ta knjiga bo najboljša knjiga za ohranitev za poznejša leta, bo pa tudi za kratek čas v zimskih večerih in dobra dušna hrana, ki je najtečnejša za vsaki dan in noč.

Rojaki Slovenci po Ameriki naročajte in pridno širite katoliško časopisje med seboj in dobre zanesljive katoliške knjige. Priporočam vam vsem to, kot prijatelj, ki želim vsem sreče, blagostanja in zadovoljnosti.

Zdravi in Bog vas živi vse!

Anton Grdina.

—o—

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

PODLISTEK

Dr. Ožbolt Haunig:

KAPELŠKI PUNT

"Cista resnica je," pravi ves razburjen Lipšev sin Janez; "saj sem sam videl skozi okno."

"Vi se lažete, zviti ste, kakor lisice!"

"Kaj, mi lažemo?!" zakričijo nekateri kmetje; "vi se lažete, ko nam cerkve zapirate, zraven pa oltarje zažigate!"

"Kaj govorite?" zavpije Hauslaib, "kaj takega me dolžite!"

"Kdo pa je bil zadnji v cerkvi kot vi!" zadere se Šobrova Mojca, ki se je prerila skozi množico do Hauslaiba.

"Si že zopet med prvimi puntarji, ti šrbljava copernica ti!" reče osorno Hauslaib in postane ves rudeč v obraz.

"Mi nismo puntarji, vi nas hujskate in nam jemljete naše pravice; brezverci ste!" zakriči Mojca ter vihti roke proti oficirju.

"To mi je preveč!" vikne Hauslaib ves jezen in potegne sabljo.

"Kaj, z mečem nas hoče napasti kot Turek, to pa že ne!" zakričijo nekateri moški.

"Proč s sabljo!" zavpije Rapoldov France iz Bele, fant orjaške postave; "molči, gosposki škric!"

Jeza zagrabi oficirja nad temi žaljivimi besedami, urno zavihti sabljo, da bi udaril Franceta po glavi, a ta skoči hitro kakor veverica proti poveljniku, ga zagrabi za roko, v kateri je držal sabljo, z drugo roko pa za grlo.

"Dobro, France, le zadavi ga!" kričijo moški in ženske; Hauslaibu pade sablja iz rok, ki jo hitro pobere Vegl in jo shrani. Hauslaib se brani z obema rokama. Toda še vedno ga drži France za grlo. Pristopili so še drugi in vrgli oficirja na tla ter ga bili z rokami. Zastonj je miril Vegl razburjeno množico, vse je bilo zaman. Slišati je moral celo besede, da še njega napadejo, ker je očividno na strani Hauslaiba.

Ta pa je ležal na tleh, ljudje so ga zasmehovali in brcali; ko je hotel vstati, ga zopet vržejo na tla in bijejo z rokami. — Razburjenost ljudstva je prikipela do vrhunca, že so odvzeli oficirju cerkvene ključe, a niso se še zadovoljili. Polastila se je množice nepopisna besnost, vsa pritajena jeza je izbruhnila sedaj na dan, katero so hoteli ohladiti nad poveljnikom, ki jim je pa hotel le dobro.

"Stojte, mirujte!" zagrmi naenkrat zadaj za množico močan glas, "ali ste še kristjani, ali ste pogani: sramujte se!"

Ljudje se obrnejo, mahoma so izpustili poveljnika Hauslaiba.

Sedaj so videli, da je stal pred njimi puščavnik Dobnikar. Veličasten je bil v svoji jezi, visoko se je dvigala njegova častitljiva postava pred njimi iz tal. Dolga siva brada je padala daleč na prsi in dajala celi postavi spoštljiv izraz. V desni roki je držal razpelo, in iz temnih oči so švigali jezni pogledi po celi množici.

"Ali hočete postati morilci, zaslepljeni; dobrega poveljnika trpinčite, ki vam le najboljše hoče, takih divjakov Marija pač ne mara! Odnehajte in idite domu in delajte pokoro za vaše hudobije!"

Puščavnik stopi k poveljniku in ga iskreno prosi za odpuščanje, saj ljudje so preveč razburjeni. V tem so prihiteli tudi vojaki, ki so razgnali množico.

Vegl je hitel s ključarjem in nekaterimi možmi v cerkev. Tu k sreči ni bilo nič hudega. Vsled mežnarjeve nepazljivosti je prigorela sveča do oltarjevega pregrinjala, ki je deloma zgorelo; ožgani so bili tudi najbližji lestenci; Marijina podoba pa je ostala še cela, ker tako daleč ogenj ni segel. Hitro so pogasili ogenj, zaklenili cerkev ter šli k župniku, ki se je med tem že vrnil, da mu vse to sporočijo. Hauslaibu je prišel tudi Skopnik na pomoč, ki je spremljal do skrajnosti razburjenega častnika do Bošteja.

Hauslaib je pisal pismo v Celovec, razložil cel položaj in prosil za nujno pomoč. Vojak je moral jezditi v glavno mesto h komisarju Pauerju, ki je bil ves besen od jeze. Toda ravno je prišlo povelje z Dunaja, da naj se odpošlje kolikor mogoče vojakov proti Turkom. In tako komisar Pauer ni mogel, četudi bi zelo rad, ugoditi prošnji Hauslaibovi, temveč mu je moral odvzeti še nekaj vojakov, ki jih je imel s seboj.

Takoj drugo jutro po sprejemu tega poročila je odrinil Hauslaib s svojimi vojaki.

Poslovil se ni nikjer, le župniku in Veglu je naročil, da naj gledata na to, da se ljudstvo pomiri. Hitro se je raznesla novica, da odide Hauslaib z vojaki. Veliko veselje je zavladalo pri vseh tržanih, češ, nič niso mogli opraviti proti njim, ostane vse tako, kakor je bilo poprej.

"Paziti moramo," so rekli tržani in župljani iz okolice, "mogoče je to le na videz. Zato se zberimo zgodaj zjutraj ter jih spremljajmo, da ne krenejo v cerkev ter nam odvzamejo Marijin kip, ki smo ga do sedaj tako hrabro branili in ga tudi ohranili."

Drugi dan so že na vse zgodaj vreli ljudje iz trga in okolice pred Boštejevo gostilno, kjer so se zbirali vojaki.

"No, Boštejka ni dolgo uživala časti," smejala se je škodoželjno Kocljeva, "Bog ve, kakšne napitnine tudi ne bo dobila, ko mora oficir pobrati tako hitro šila in kopita!"

"Molči no vendar, vedno moraš klepetati," jo krega mož; "bodi vesela, da ga k nam ni bilo, ljudje bi nas še zasramovali."

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLO.

ŠNOSLOV IN IMENIK GLAVNIH URADNIKOV.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Anton Kochevar, 1208 Berwind ave., Pueblo, Colo.
Podpredsednik: John Faidiga,, 319 W. 2nd St., Leadville, Colo.
Tajnik: Anthony Jeršin, 4825 Washington Street, Denver, Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4801 Washington Str., Denver, Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Building, Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Matt J. Kochevar, Attorney at Law, 328 Central Block, Pueblo, Colo.
1. nadzornik: George Pavlakovich, 4717 Grant Street, Denver, Colo.
2. nadzornica: Mary Grum, 4949 Washington St., Denver, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Dan Radovich, Box 43, Midvale, Utah.
1. porotnik: Joe Ponikvar, 1030 E. 71st Str., Cleveland, O.
2. porotnik: John Kocman, 1203 Mahien Avenue, Pueblo, Colo.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrasli oddelek, spremembe zavarovalnine, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priklopijo. Kdor želi postati član zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitev novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENCI, PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

IZ URADA GL. TAJNIKA ZAP. SLOV. ZVEZE.

Tajnike in tajnice krajevnih društev Z.S.Z., se uljudno prosi, da pošljejo asesment vsaj za tekoči mesec pravočasno, in sicer, da bo isti v gl. uradu ne pozneje kot v pondeljek 30. decembra. Obenem prosim vse posamezne člane, ki imajo navado plačevati svoje asesmente po 25. v mesecu, da vsaj v tekočem mesecu iste pravočasno poravnajo in sicer ne pozneje kot do 25. decembra. — Član, ki ne plača asesmenta do 25. v mesecu, se sam ob sebi suspendira in izgubi vse pravice do bolniške podpore, poškodbe in operacije za dobo 30 dni.

Dne 31. decembra se sklenejo letni računi, da se pa isti pravilno sklenejo, je pa neobhodno potrebno, da je ves denar v glavnem uradu ne pozneje kot do 30. decembra, da se istega naloži na Zvezin čekovni račun v tekočem letu.

Pred par dnevi sem razposlal na vse tajnike in tajnice krajevnih društev forme, na katere izpolnite imenik članstva, imena in naslove novoizvoljenih društvenih uradnikov za l. 1930, kakor tudi izjave, na katerih se člani lahko odpovedo onemogli podpori. Vsi člani, izvzemši onih, ki so bili izplačani za bolniško podporo in odškodnine, kakor tudi onih, ki se prostovoljno odpovedo onemogli podpori, ste po novih pravilih, ki stopijo v veljavo z dnem 1. januarja 1930, zavarovani tudi v onemoglem skladu, v koji sklad boste plačevali po 5c mesečno in boste deležni do $10.00 mesečne podpore po 18 mesecih bolezni. Člani, ki nočejo biti zavarovani za onemoglo podporo, naj podpišejo tozadevno izjavo in jim tudi ne bo treba plačevati asesmentov v ta sklad; njih asesment bo ostal po stari lestvici, ki je stopila v veljavo z dnem 1. novembra t. l. Člani, ki niso še prejeli odpravnine za bolniško podporo, operacije in poškodbe, in ki se ne odpovedo od onemogle podpore, bodo od 1. januarja naprej plačevali po 5c več mesečno kot sedaj plačujejo.

Z bratskimi pozdravi želim članstvu Z.S.Z. vesele božične praznike in srečno in zadovoljno novo leto ter ostajam Vam udani, za procvit in napredek Z.S.Z.

Anthony Jeršin, gl. tajnik.

P.S.: — Člani mladinskega oddelka v Denverju in okolici so vsi povabljeni, da pridejo v nedeljo večer, 22. decembra v Dom slovenskih društev, kjer boste videli "Miklavža".

Odrasli člani in članice ZSZ. se pa vabijo, da vsi pridejo na domačo zabavo, ki jo priredé vsa tri društva Z.S.Z. v Denverju v torek, 31. decembra zvečer v Domu slov. društev. Ta veselica je izključno samo za člane in dobre prijatelje ZSZ., kateri si pa morajo preskrbeti povabila od tajnikov društev ali pa od tozadevnega odbora. Brez povabila ni dovoljen vstop nikomur.

Dopisi lokalnih društev

IZ URADA "GORSKI JUNAKI", ŠTEV. 30, Z.S.Z.

Hiawatha, Utah.

Članom in članicam do znanja, da društvo "Gorski Junaki", štev. 30, Z. S. Zveze, bodemo imali društveno veselico 14. dec. ob 8. sati zvečer v Louis Pierucci and Son hall. Povabimo sve člane in članice, da se udeležidu pono številno in sa sobom dopeljadu dosta priatelja, kar znadete kakor je sada pri nama, kakor nas je poteralo ovo par meseci.

Prosimo naša susedna društva in Jednote, da se udeležidu društvene veselice 14. dec. 1929.

Bomo imali malo govora ob obstanku društva in neprilike kar smo imala u ovom letu.

Sa sobratskom pozdravi

Mike V. Gerbich, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA "NORTH EAGLE", ŠTEV. 21, ZSZ.

Ely, Minn.

Naznanja se vsemu članstvu dr. "North Eagle", štev. 21, ZSZ., da se vrši redna seja 15. decembra ob pol 7. uri zvečer v Narodnem domu. Ker imamo na programu več važnih stvari in volitev društvenih uradnikov za prihodnje leto, ste prošeni vsi brez izjeme, da se seje polnoštevilno udeležite. Ako ima kateri kakega novega člana ga naj pripelje seboj, ker ta mesec je še prosta pristopnina, ker se zavaruje za en dolar bolniške podpore.

Z bratskim pozdravom,

Frank Erzar, tajnik.

Op. ured.:—Za zadnjo številko Glasila ZSZ. je došlo prepozno.

IZ URADA DR. "BRATJE SLOVANI", ŠTEV. 34, ZSZ.

So. Brownsville, Pa.

Vsemu članstvu našega društva se naznanja, da se vrši dne 15. decembra redna mesečna seja. Ker bo to obenem tudi letna seja, vas vabi vse kar najbolj uljudno vaš tajnik, da se udeležite te seje polnoštevilno. Ker bo tudi volitev novih društvenih odbornikov je vaša dolžnost, da se udeležite te velevažne seje od prvega do zadnjega člana. Govorilo se je na novemberski seji tudi o kazni, za one, ki se seje ne bi udeležili. Jaz apeliram na vse bratje in sestre z lepo besedo, da naj se vsak udeleži te seje s principa in dobrega namena do društva in Z. S. Z. in to brez kazni. Začetek seje bo ob 10. uri dopoldne.

Vaš tajnik,

Marko Chervan,
Box 158, Isabella, Pa.

ČLANSTVU DR. SV. CIRILA IN METODA, ŠTEV. 33, ZSZ.

Chicago, Ill.

Tem potom se uradno naznanja vsim članom in članicam dr. sv. Cirila in Metoda, št. 33, ZSZ., da se bode vršila letna seja dne 11. t. m. ob 7:30 zvečer v cerkveni dvorani. Ker je to letna seja in ker imamo zelo velike važnih stvari za rešiti, je neobhodno potrebno, da se iste vsaki posamezni vdeleži. Želel bi tudi da bi oni, kateri društvu asesment dolgujejo, istega na tej seji plačali, da bo mogoče tajniku društvene knjige zaključiti v redu. Že dostikrat sem čul od članov da so naše seje najbolj zabavne, ker so iste kratke in ker društveni odbor vedno nudi članstvu kako razvedrilo, tako bode tudi na tej seji; torej posebno vabim one člane(ice), katere se bolj redkokdaj vidi na seji, da se sami prepričajo, da naše seje niso dolgočasne, pač pa zabavne in poučljive.

Objednem pa želim celemu našemu članstvu, kakor tudi članstvu cele Zapadne Slovanske Zveze, vesele božične praznike in srečno novo leto.

Dal Bog, da bi celo naše članstvo po novem letu začelo pridno agitirati in delovati za napredek in procvit naše dobre matere Zapadne Slovanske Zveze ter na ta način vsaj nekoliko povrnili dobrote, katere nam ona deli v potrebi.

Za boljšo večjo ZSZ. ostajam Vaš udani

Leo Jurjovec, predsednik
dr. sv. Cirila in Metoda štev. 33.

IZ URADA DRUŠTVA "JUGOSLAV-DELAVEC" ŠT. 36, ZSZ.

So. Chicago, Ill.

Članom društva 36 ZSZ. v So. Chicagi, Ill. naznanjam, da smo na minuli mesečni seji zaključili, da se bo vršila mesečna redna, in letna seja na 18. decembra, ne pa na tretji pondeljek v mesecu, ali kakor bi bilo po starem sistemu na 16. dec.

Sejo smo preložili za dva dni poznejе, na prošnjo dr. predsednika, ker ako bi obdržovali sejo na tretji pondeljek v mesecu kakor običajno, se ne bi bilo predsedniku mogoče vdeležiti seje radi dela. Tako pa se bo lahko seje vdeležil na 18. dec. Rednih mesečnih sej se večina članov slabo vdeležuje. Navadno so zmiraj ani in isti na seji.

Prihodnja je letna seja na kateri bomo volili odbor za leto 1930 in zraven imamo več važnih stvari, katere bomo lažje rešili in zaključili, ako nas bo večje število. Na prihodnji seji imamo večje število novih članov sprejeti v društvo, zato vsi na letno sejo v sredo 18. decembra, v navadnih prostorih ob 7:30 zvečer.

Dalje prosim vse one člane, kateri dolgujejo na assementu, da poravnajo, najkasneje do 25. decembra, da nam bo lažje izvesti natančen račun, in naložiti še ostali denar na banko. Vsak dober član našega društva bi rad znal za koliko smo napredovali v članstvu in financi v minulem letu, zatoraj Vas prosim storite svojo dolžnost do gori omenjenega dne.

Oni člani, kateri še niso vrnili neprodanih vstopnic od veselice v mes. oktobru in obenem plačali prodane vstopnice naj vzamejo naznanje, da je bilo zaključeno na minuli seji mes. nov., da morajo vsi poravnati račun z vstopnicami najkasneje do 15. decembra 1929.

Kateri tega ne stori je podvržen kazni, katero mu je društvo po sklepu od seje v mes. novembru primorano naložiti.

Na svidenje na letni seji v sredo 18. decembra 1929 ob 7:30 zvečer.

Ostajam Vaš udani za večje in močnejše društvo štev. 36, ZSZ.

Anton Mutz, tajnik.

IZ URADA DRUŠTVA "GORSKI JUNAKI" ŠTEV. 30, ZSZ.

Hiawatha, Utah.

Članom in članicam Zapadne Slovanske Zveze in društvu Gorski Junaki, štev. 30, ZSZ. se poroča tužna vest, da je naš sobrat in član, Emil Novkovich, charter member društva "Gorski Junaki" štev. 30, je ubijen v King Mine No. 2, Mohrland, Utah. delao je za istu kompaniju svojih 12 let gde je i dao svoj zadnji minut življenja.

Sobrat Novkovich je bil dobro poznan u našoj naselbini pri svim našim imigrantima in Amerikancima, koje se je prikazalo kada smo ga pokopali 24. nov v Helper Cemetery.

Sobrat Novkovich, ostavlja v starom kraju dve sestre in dosti priatelja kroz celo Carbon in Emery County, Utah.

Društvo "Gorski Junaki" oplakuju za svojim sobratom članom, koji je saki čas bil na dobrot društva in svojih sobrace člani.

Sobrati člani in sestre članice vidite,kakor se trefi, da se more, da mre pre nek je čas zato za organizacijo društev in napredak v svojem drudruštvu.

Sa sobratskom pozdravi

Mike V. Gerbich, tajnik.

Tel. v uradu: Cicero 610.
Rezidenca: Cicero 4484.

DR. FRANK PAULICH

SLOVENSKI ZOBOZDRAVNIK

Urad:
2123-25 South 52nd Ave.,
CICERO, ILL.
(Poleg Elevatorja.)

Uradne ure: Od 9 do 12 dopol., 1 do 5 pop. in 6:30 do 9 ure zvečer. —Ob sredah od 9 do 12 dopoldne. (47)

Our Young ZSZ.

TRAIL BLAZERS LODGE No. 41, Z. S. Z.

Denver, Colo.

As the year is drawing to a close let us all look back and see the mistakes we have made in the past year and try and rectify them. Let us all put our shoulders to the wheel and work in harmony for a bigger and better Z.S.Z. We all can do a lot of good in our communities for our people and lodges, also cultivate friendships that will last a lifetime by showing a brotherly spirit in our dealings with our fellow-man.

The only way to get any benefits out of a lodge is to take an active part in lodge affairs, paying dues is a small item compared to the work some of the members have to do, some one has to carry more of the work than they should, there are many things a member can do to lighten the burden for the few who carry on the work. When a member takes sick he wonders why so few visit him; have they ever stopped to consider how often they visited the sick when they were not on the sick-committee; they get back just about as much as they put into the lodge, that is money, but not friendship.

Since the Trail Blazers Lodge has been organized, it has endeavored to create and establish a closer friendship between its members and members of the other lodges here in Denver. It has been our aim to help in making all lodge socials and affairs a success by our attendance and financial support. Another one of our aims has been to bring in closer contact the Slovenian youth for mutual benefit and to preserve some of the traditions of our elders, and also to take active part in community affairs.

At our meeting held on Monday, Dec. 2 ,the following Juveniles were admitted: Julia and Wm. Turk, and Rose Chick, and in the Adult Dept.: Catherine Mershe was admitted; this young lady was a member of the Juvenile Dept. in St. Martin's lodge, but when she became of age she cast her lot with our lodge. Our attendance wasn't as large as we expected, but there is an excuse for some as we had one of the coldest nights this winter, it was 4 below zero. Our sick members are convalescing, Brother Frank Vidic reported well at the meeting, we were glad to see him up and around. Sister Jennie Janezich is getting along just fine since her operation for appendicitis, and hope she will be amongst our midst before long. We hope for your speedy recovery, Sister.

The Christmas Tree Committee is working hard to arrange a splendid program for the evening of Dec. 22, and will have a surprise for the Juveniles. We received a letter from Santa Claus saying that he will be on hand to take part in the festivities on that evening; he is coming by airplane this year as there is lot of snow and it is very cold at the North Pole and that his reindeers would not be able to stand the trip on account of the deep snow.

I urge and request all members of the Trail Blazers Lodge to attend the meeting to be held on Monday, Dec. 16, at this meeting will be the nomination and election of officers for the next term and many other things for the welfare and benefit of the lodge for the next year. This is a very important meeting and we would like to have every member present.

The Committee on the New Year's Party for the three lodges is working hard and assures every one who attends this party that they will get their money's worth. Be sure and procure your tickets from your lodge secretary or a member of the comittee as no one will be admitted without a ticket and no tickets will be given out the night of the party.

Now let us all put our shoulders to the work and make the Z.S.Z. a bigger and better organization this coming year.

Joseph Shaball, President.

UTRINKI.

Šele ko se ženska postara, spozna, da je zdrav razum koristen.

* * *

Najbolj demokratična je smrt, ker pobira vse od kraja — bogate in revne.

* * *

Vsak človek ima bogat zaklad, in to je pamet.

* * *

Blagor onim, ki znajo pamet rabiti, pri njih je navadno sreča v gostih.

* * *

Previdnost je človekov najboljši spremljevalec na svetu, blagor onemu, ki ga spremlja ta spremljevalec.

* * *

Velika napaka je to, da človek vidi napake drugih, svojih pa ne.

ZAHVALA.

Kandija pri Novem mestu.

Za poslane knjižice "Skoz ogenj in vodo" so v prid našim zavodom darovali sledeči: Mr. Jos. F. Muhich, Joliet, Ill. $1, Mr. Jernej Pirc $2, Mr. Albin Juričič $1, Mr. Anton Russ 50c, Mrs. Terezija Russ 50c, Mrs. Anna Rogina 25c, skupaj $5.25; nabiralec Mr. Jos. F. Muhich.

ZA BOŽIČ

Gotovo se bodete tudi letos spomnili svojcev v starem kraju s primernim denarnim darom za božične praznike.

Denar, poslan po naši banki, bo zanesljivo in hitro dostavljen v starem kraju in to brez vsakega odbitka.

CENE:

Dinarjev	500	$ 9.30
"	1,000	18.40
"	2,000	36.60
"	3,000	54.75
"	5,000	90.50
"	10,000	180.00
Lir	100	$ 5.75
"	200	11.30
"	300	16.80
"	500	27.40
"	1,000	54.25
"	2,000	108.00

Dolarji: Pri pošiljkah do $30.00 je pristojbina 65c, a pri pošiljkah nad $30.00 je pristojbina 2c od dolarja. Pri pošiljkah nad $500.00 je pristojbina 1½c od dolarja.

Pri večjih pošiljkah poseben popust.

Za pošiljke po brzojavnem pismu pristojbina 75c.

MIDTOWN BANK of NEW YORK
(prej Zakrajšek & Češark)
630—9th AVE., NEW YORK, N. Y.

JOS. SNIDER
v zvezi
Hartford Undertaking Co.

1455-57 Glenarm St., Denver, Colo.
Keystone 2779 South 3296

se priporoča rojakom za naklonjenost. Vodi pogrebe po najnižjih cenah in v najlepšem redu.

Mrs. Anna Shvab, Manistique, Mich. $1, Mr. Joe Lesica $1, Mr. Georg Puhek $1, Mr. George Belkovec $1, Mrs. Tame Rubick 75c, Mrs. Joe Butala 75c, Mrs. Nick Stokan 50c, Mrs. Nick Mican 50c, Mrs. Nick Frankovich 50c, Mrs. Frank Lasich 50c, Mrs. Frank Lesica 50c, Mr. John Jesih 50c, Mr. John Mohar 50c, Mr. Joe Mohar 50c, Mr. Tony Krashevec 50c, skupaj $10.00; nabrala Mrs. Anna Shvab.

Mr. Mark Gornik $1, Mr. Joe Prus $1, Mr. Tony Konda 50c, Mr. Frank Malešič 50c, skupaj $3.00; nabral Mr. Mark Gornik, Butte, Mont.

Mrs. Angela Berus 25c, Mr. Anton Stegovec 50c, Mr. John Nowakovski 25c, skupaj $1; nabrala Mrs. A. Berus, Conneaut, O.

Vsem pn. darovalcem se v svojem in v imenu našega reda prav prisrčno zahvaljujem in kličem: Bog jim povrni in poplačaj stotero vsaki cent!

Priporočam se nadalnji naklonjenosti in beležim s pozdravom v Gospodu vedno hvaležni

Vilibald Belec,
predstojnik usmiljenih bratov.

Javne zahvale.

ALPEN TINKTURO zoper izpadanje in za rast las sem rabil z najboljšim uspehom, za kar vam ostanem vedno hvaležen. F. Bosanec, Box 738, Schumacher, Ont., Can. — Pripoznam, da je Vaša Bruslin tinktura zoper sive lase v resnici zelo koristna; meni so postali lasje popolnoma naturni. Vam hvaležna Frances Polich, Chicago, Ill. — Bruslin tinkturo zoper sive lase sem rabil z najboljšim uspehom; lasje izgledajo kakor mladeniču pri 16. letih; ostanem Vam hvaležen Sim. Zuber, Box 310, Kirkland Lake, Ont., Cana. — Wahčič Fluid zoper revmatizem in trganje po kosteh je v resnici najboljši na svetu; moj prijatelj je ležal 3 mesece bolan na revmatizmu, in ko je začel rabiti Fluid, je v 8 dneh popolnoma ozdravel, za kar Vam ostane vedno hvaležen; tudi meni blagovolite takoj poslati Vašega hvale vrednega Fluida ena steklenico; Joseph Jenich, 283 Droiullard Rd., Ford City, Ont., Cana. — Moram v resnici pripoznati, da je Vaša Elza žavba najboljša na svetu zoper rane, mozulce in srbečo kožo; se Vam lepo zahvalim za Vašo pošteno postrežbo. Vam hvaležni D. Brankovan, P. O. Box 48, Ambler, Pa. — Imel sem kurje oči na nogah in bradavice na rokah in v treh dnevih sem si popolnoma odstranil nadležno spako. Vam hvaležni John Grabjan, 3307—7th St., St. Louis, Mo. — Imam še na stotine zahvalnih pisem za te in druge bolezni. Zdravila so garantirana; pišite takoj po brezplačni cenik.

JACOB WAHČIČ,
1436 E. 95th St., CLEVELAND, O.

PREMOG! EXPRESS!

Slovencem v Chicagi in okolici se priporočam za dovoz premoga in prevažanje pohištva ob času selitev.

John Kochevar
2215 W. 23rd St., Chicago, Ill.
Tel. Roosevelt 2692.

RADIO PREDAVANJE O IZSELJEVANJU

Predaval Rev. K. Zakrajšek, bivši slov. misijonar v Ameriki.

(Dalje.)

Kako z veseljem so vse družine mislile na svoje domače tu doma in jim — nekateri celo z velikimi žrtvami — napolnili zaboje in poslali sem domov. Kako smo z veseljem zbirali za zvonove za razne cerkve, za slepe, za invalide, skratka, za vse namene, za katere ste nas prosili. Vzljubili smo domovino in zato nam niso bile težke ne žrtve ne trud zanjo.

Danes Vam Amerikanci tega ne bi več naredili. Ko sem bil še urednik Edinosti sedaj "Amerikanskega Slovenca" in sem priobčeval številne prošnje za pomoč iz domovine sem zadnja leta dobival toliko protestov od svojih naročnikov proti priobčevanju teh prošenj, da sem moral prenehati in sem moral metati vse prošnje v koš. Izseljenci so namreč začutili le prekmalu, da se njih žrtve ne cenijo, da jih domovina pozna in ceni samo toliko, kolikor jih potrebuje in samo takrat, kadar jim pomoli z roko z "dajte!" — "pomagajte!". Opazili so, da se doma narod ne samo ni zganil, da bi bil tudi on kaj za nje storil, temveč jih je celo preziral. Tako je bila naravna posledica tega, da se je ljubezen ohladila in narod je zaprl srce in svoj žep za domovino.

Ko bi bila tudi pri Slovencih ozka zveza med izseljenci v Ameriki in med nami doma, ko bi izseljenci videli in čutili, koliko mi za nje skrbimo, kako jih ljubimo in kako jim želimo pomagati, da, ko bi bila med nami še ona vez ljubezni, kakor je bila takoj po vojski, o, saj bi se še vedno dobilo in sicer veliko dobilo. To so čutili zlasti oni, ki so bili zadnja leta osebno tam "kot poslanci dobre volje", ki so se pa nekateri izkazali samo tako, da je danes naš narod v Ameriki še bolj potrjen v svojem prepričanju o sami "dolarski ljubezni" domovine do njih, kakor je bil preje.

Vse so videli in čutili oni možje in žene, ki so ustanovili družbo sv. Rafaela. Videli so, da tako ne sme več naprej iti, da treba nujne in hitre, pa tudi uspešne pomoči. Ustanovili so to družbo, ki naj s srcem in razumom začne proučevati izseljeniško vprašanje in vse nedostatke preteklosti popraviti in odpraviti. Pred vsem naj pa postane vez, ki bo vezala domovino z izseljenci in izseljence z domovino. Ta družba je do sedaj še jako slaba in majhna. Le malo, malo ima članov. Le s težavo in žrtvami vrši svojo nalogo, kolikor je pač more izvrševati. Kjer ni sredstev, ni uspeha. Z Rafaelovo nedeljo bi rada vzbudila pozornost naše javnosti na izseljeniško vprašanje in tudi na svoje delovanje, oziroma na potrebo tega dela narodnega in človekoljubnega dela, in pridobila več novih članov in si pridobila več finančne podpore.

Prva naloga družbe sv. Rafaela je, da skuša izseljeništvo zavirati in omejiti, kolikor se največ da.

Naše izseljeništvo je 50%, ako ne več, samo bolezen. To je bacil, ki se je pojavil v zgodovini človeškega rodu že večkrat, zadnjič nekako pred tisoč leti. So bile dobe, ko se je narodov polotil nek nemir in želja po tujini, in celi narodi so se dvignili in so šli iskat nove domovine. Take dobe se imenujejo dobe preseljevanja narodov. Drvenje milijonov izseljencev iz vseh evropskih dežela in narodov v Ameriko zadnjih 60 let je bilo zopet tako veliko preseljevanje narodov.

Ta izseljeniški bacil se je prijel tudi našega naroda in skoraj pol milijona se jih je dosedaj že izselilo, največ v Ameriko.

Ne bom tajil in ne tajim, da je veliko teh izseljencev pognala v tujino samo beda in revščina. Vendar še več jih je pa pognala "auri sacra fames" — želja po denarju in bogastvu — po srečі. Začuli so, kako so nekateri v tujini hitro obogateli in tudi sami so si želeli tega bogastva in odšli za njimi. Sezidali so si v svoji bujni domišljiji nekake krasne zlate gradove, neko krasno, veliko "srečo", ki jih čaka v tujini in niso našli več obstanka doma. Hoteli so najti to srečo in odhiteli so za njo kar na slepo.

Vendar niso našli vsi to srečo. Tisoči so, ki v tujini ne samo niso našli te svoje sreče, temveč so našli samo svojo nesrečo, nekateri celo svoj strašna žalostni pogin. Samo majhen del je res našel zaželjeno srečo. Drugi so pa našli v tujini samo isto bedno in revno in težko življenje, kakoršnega so imeli doma, z le prav majhnim in neznatnim zboljšanjem.

Tudi je res, da je bilo za domovino izseljeništvo, zlasti prva leta po vojski, samo sreča in blagoslov, da je bilo naš egiptovski Jožef za sedem suhih let po vojski. Kaj bi bilo z narodom po vojski brez milijonov dinarjev, ki so se kar izlivali iz Amerike po slovenskih občinah in domovih? Koliko naših gruntov je bilo ohranjenih! Koliko streh nad glavami slovenskih družin je bilo rešenih in ohranjenih! — Tako bi bila sedaj že dolžnost hvaležnosti naroda doma, da se zavzame za izseljeniško vprašanje in vrne hvaležno ljubezen tem marljivim čebelicam, ki so s krvavimi žulji pridobili denar in si ga v dosti slučajih celo od ust pritrgali, da so ga dali.

Vendar pa je in ostane izseljeništvo naša **krvaveča rana,** katero treba kmalu ozdraviti na ta ali drugi način, da se ta kri ustavi in se narod sam doma zopet pokrepi in utrdi. Obljubljena dežela narodov— Amerika, Združena države ameriške, kjer je največ naših izseljencev našlo svojo srečo, v kolikor so jo našli, je sedaj zaprla svoja vrata za naseljevanje. Kar pa druge države in drugi deli sveta obetajo izseljencem, je pa skoraj nič v primeri s tem, kar je obetala in dala ta država. Kaj nudi Kanada s svojimi pragozdi, s svojimi farmami, za katere edino hoče naseljencev, ko pa te farme niso kmetije, temveč sedaj še pragozdi, katere treba najprej posekati in počasi spremeniti v polja, ki bodo rodila kruha. Kaj nudi južna Amerika? Bore malo. Kaj Francija? Kaj druge države? Odkar so zaprta vrata Združenih držav, je najbolje, da se izseljeništvo omeji na minimum.

(Dalje prih.)

T. C. Bridges:

Na pomoč

ROMAN.

"Najbolje bo, da splezamo naravnost, na vrh tega grebena," predlaga profesor, "potem bomo pa na oni strani gotovo spet zagledali cesto."

Toda ko so pozno popoldne vsi izmučeni prišli na vrh grebena, ni bilo o kaki cesti ne duha ne sluha: niso videli drugega kot globoko, divjo dolino, onkraj nje pa novo verigo čeri. To jim je tako zelo vzelo pogum, da so kar obstali ter strmeli v dolino.

"Povem vam, da smo se izgubili," reče Andy.

62. Alan pošlje navodila.

Prvi spregovori Jim in predlaga: "Gotovo smo že blizu mesta, kaj pravite, ali ne bi kazalo, da postavim radio in poskusim dobiti zvezo z Uptonom?"

"Sijajna misel!" odgovori profesor gorko.

"Velika misel!" reče Greg. "Samo to želim, da bi ga res priklical, Jim! To bi nas rešilo iz prav grde zagate. Sam ti lahko pomaga in drugi bomo pa postavili tabor ter poskrbeli, da izbrskamo kak živež."

Dolgo že niso več uživali hrane omikancev ter živeli od tega, kar jim je dala dežela: jedli so papige, opice, divje sadeže in jajca. Ker sta jim pomagala Zambo in Andy, so bili rekdokdaj lačni. Tukaj na tem slemenu pa ni bilo ne ptic in opic, pa tudi nikakršnih sadežev ne in kazalo je, da bodo šli lačni k počitku. Tedaj pa je, prav ko se je stemnilo, prišel nazaj Zambo, preko rame pa mu je bingljala ostudna žival.

"Kaj ste pa prinesli?" vpraša Greg. "Krokodila?"

"To gvana," pravi Zambo in žival odloži. "On dober."

"Videti ni," se odreže Greg. "Vendar pa sem preveč lačen, da bi hotel biti izbirčen."

Pokazal pa se je, da je igvan, (Igvan, legvan je vrsta užitnih kuščarjev.) ki je bil skoraj pet čevljev dolg, mnogo boljši kakor pa je bil videti. Meso je bilo skoraj tako kakor pri piščancu in bilo ga je dosti za vse. Ko so tako povečerjali, so se počutili bolje in Jim, ki je že prej postavil svoj radio, se zdaj vrne k njemu in prične klicati. Pa odgovora ni dobil in tako je sedel in sedel, da je že skoraj zadremal, ko prično naenkrat tipkati črke dobro znanega gesla TLS.

"Ga že imam!" vzklikne Jim! nato pa, ko so se vsi zbrali okoli njega, dvigne roko, naj molčijo.

Profesor mu pomoli kos papirja in svinčnik, Jim pa prične brzojavke beležiti.

"Ali te sliši?" vpraša Sam.

Jim prikima ter nadaljuje: zdaj pošilja zdaj prejema. Vsak list papirja, ko ga je popisal, izroči profesorju. Preteklo je skoraj pol ure, preden je snel slušala in pogovor zaključil.

"Povejte jim, prosim," reče profesorju.

"Gotovo, Jim," odgovori profesor. "Najprej pa se ti moram iz srca zahvaliti, da si hotel svoj aparat nositi vse te dolge milje napornega pota in nam tako pomagal, ko smo bili v največji stiski."

"Pravim, tudi jaz sem za to," reče Andy; in vsi se mu pridružijo.

Jim zardi do ušes pa dvigne roko in reče: "Tovariši, bolje bo, da ne delamo hrupa! Alan Upton pravi, da so med nami in mestom Bakairi."

"Kaj Bakairi!" reče Greg. "Jaz bi le o mestu rad kaj izvedel. Povej nam, očka!"

"Nimamo več daleč," reče njegov oče smehljaje. "Vhod je v gričih, ki jih vidimo pred seboj. Zdaj je preveč tema, da bi ga mogli videti, pa Alan nam je dal navodila, tako da ga bomo mogli najti brez posebnega truda. "Mislim, da nimamo več ko šest ali sedem milj hoda."

"Hura!" vzklikne Greg, pa njegov oče ga hitro prekine.

"Greg, miruj vendar! Kolikor nam je zdaj znano, so morda ti divjaki tako blizu, da nas lahko slišijo, Alan nas je pred njimi posvaril, češ da so jako nevarni ljudje in da ni za nas nobenega upanja več, ako pademo v njih roke."

Govoril je tako resno, da je na druge naredilo velik vtis, Greg pa je bil še vedno neskončno radoveden.

"Kako pa bomo prišli v mesto?" znova vpraša.

"Velika cesta se konča z rovom; tam bo na nas čakal vodnik, ki nam bo pokazal tajni vhod. Alan se boji, da bodo morda Bakairi vstop v rov stražili, vendar pa upa, da če ga res bodo, bo tam samo majhna patrulja, ki jo bomo lahko premagali.

Povedal nam je tudi, kako se kraju približujmo, ne da bi nas zapazili. Zadnje pol milje pota pa je na odprtem kraju in bo treba plezati po strmini; če sploh kje moramo tukaj biti pripravljeni, da ne bo šlo vse gladko. Zdaj pa prosim, da greste vsi spat, kajti na pot bomo morali še pred zoro. Smo skoraj tik ceste in če bomo hitro stopili, upam, da bomo do rova dospeli ob solnčnem vzhodu ter prišli v mesto, še preden bodo Bakairi izvedeli za našo navzočnost."

63. Zadnja straža na delu.

Naslednje jutro so se že ob štirih oprtali s svojimi tovori.

"Jim, koliko časa si spal?" vpraša Greg polglasno.

"Kolikor ga je bilo," odvrne Jim.

"Potem imaš boljše živce kot jaz. Ves čas so mi uhajale misli k tem zverinskim Bakairom in sem tuhtal kako neumno bi bilo, ako bi nas zajeli zdaj, ko smo takorekoč že na pragu."

"Pa nikar ne misli nanje," mu svetuje Jim. "Saj jih skoraj gotovo niti videli ne bomo; če se pa vendarle pokažejo, pa tudi nič ne de, saj imamo puške in po Andyjevi zaslugi tudi lepo zalogo nabojev!"

"Pravim, stopajta in ne klepetajta!" se jima tesno za petami oglasi Andy.

Toda mogli so presneto malo stopati, vsaj spočetka, kajti pot je bila strašna in preteklo je precej časa, preden so našli cesto. Ko pa so jo končno dobili pod noge, se jim je pot bolje odsedala, dasi so radi teme morali tudi zdaj hoditi oprezno.

Ob prvem svitanju so bili še vedno v dolini. Profesor se ustavi ter se posvetuje s Zambom in Andyjem. Nato pa s prstom pokaže na čudno ostro skalno špico, ki se je na ozadju ugašajočih zvezd odražala liki ogromen spomenik.

"Rov je pod to špico," pravi profesor pritajeno. "Potruditi se moramo, da pridemo do njega, preden se zdani."

(Dalje prih.)

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Govori se lahko, ampak . . .

Na obletnico premirja, dne 11. listopada, se vsepovsod mnogo govori o miru. Prav je tako, saj se le v miru more delati za splošen napredek, in s kako vojno bo simpatiziral le, kdor bi pri zmešnjavi zasledoval in iskal kak zaseben dobiček.

Drugače pa se zadeva o miru zasuče, ako se ozre na dejanske razmere, in sicer na razmere, kakršne so, ne morda kakršne bi naj bile v smislu mirovnega razpoloženja.

Že dolgo pred svetovno vojno mi je prijatelj pisal iz Amerike v stari kraj, in se čudil, kako se na Koroškem moremo vedno prepirati, ko sta tam le dva naroda in ne moreta živeti brez borb, dočim, tako mi je prijatelj pisal, v kraju, v Ameriki, kjer je on, živi do šest različnih narodnosti, pa ni videti prav nobenega narodnostnega prepira, kvečemu se zapazi kaka osebna konkurenca. Čudil sem se, da je mogel ta prijatelj tako hitro pozabiti na vse, kar je prej sam doživljal.

Mir je mogoč le tam, kjer je pravo razpoloženje za mir. — Nemci n. pr. so zdaj precej dobro razpoloženi za mir. Ali jih je izučila vojna? Dvomim. Podlegli so, in zdaj ne kaže za kak spopad, ampak pri prvi priliki . . . Ali je mir mogoč? Poglejmo na Tirolsko, Primorsko, Koroško, da vzamemo zadevo v malem obsegu. To ni morda kako ribanje med dvema narodoma; gre za biti ali ne biti. Eden narod mora naravnost izginiti, da pride drugi na njegovo mesto. Ali je kak mir mogoč, dokler eden narod še ni izginil, ali ima še nade, da mu ne bo treba izginiti? In odkod mu prihaja nada, upanje, ako noče izginiti? Pač le od kakega spopada, vojne.

Ne bodimo šalobarde, in ne udajajmo se nadam, katere so nemogoče. Mir, razoroženje. Mir pač, kadar je mogoč, in razoroženje, v kolikor orožje naravno ščiti mir. Naš predsednik je na dan premirja imel govor za mir in razoroženje, ampak poudaril je tudi, da si morajo Zedinjene države mir zagotoviti, ker miru bi bilo konec takoj, ko bi se prijavil količkaj opravičen izgled na kak uspešen napad.

Če se ozremo na naše slovenske razmere v starem kraju, toraj na Primorskem in Koroškem, je le dvoje mogoče: mir za vsako ceno in preprečenje vsakega spopada, na Primorskem z Lahi, na Koroškem z Nemci. Temu miru bo sledil mirodvorski mir na slovenskih in hrvaških grobovih. Kdor noče grobov in grobišča, pa mora misliti na — boj, in naj se tudi cedi od samega mirovnega razpoloženja.

Da bi pa kdaj zavladalo splošno razpoloženje za mir, tako razpoloženje, ki bi izključilo vsak napad, vsako tlačenje, o tem bo sanjal le, kdor pač sanja o življenju, ker je naivnež, utopist in mu gresta naivnost in utopija v njegov račun.

* * *

Glasovanje.

Večina odloča. To načelo je prav dobro in v mnogih slučajih se mora uvaževati v popolni meri. Ni pa povsod na mestu. Odvisno je to od zadeve, o kakršni kaka večina odločuje.

Na Nemškem so imeli neko glasovanje. Šlo je za to, ali je Nemčija kriva vojne in ali naj plačuje odškodnino po Youngovem načrtu. Sicer to glasovanje meri le na to, da se zadeva predloži v ljudsko glasovanje. Za predlog so dobili do 15,000 glasov več ko potrebno. Do sem je stvar v redu.

Zdaj pa pride glasovanje o krivdi in plačevanju dolga. — Nemčija je kriva ali pa ni kriva. Ako je kriva, nobeno glasovanje ne more te krivice odstraniti in izbrisati. Ako pa ni kriva, je glasovanje nepotrebno, in bi pomenilo le neko zunanjo manifestacijo, ki pa se z golim glasovanjem ne more ravno striktno dokazati, ker tako glasovanje ne more prisiliti tistih, ki ne verujejo na nedolžnost, da bi se — spreobrnili v svojih trditvah.

Dalje tako glasovanje na noben način ni na mestu. Niti krivda se ne izbriše, ako je ni in je samole v nekem natolcevanju, niti se ne bo izbrisala vojna odškodnina, oziroma tisti, ki jo zahtevajo radi glasovanja, ne bodo odnehali od plačil.

Kaj bi večini pri takem ljudskem glasovanju utegnilo slediti? Pač— vojna. Ali jo Nemci hočejo, večina Nemcev vsaj, ako je pri glasovanju večina? To bi pomenilo, da bi morali biti na vojno pripravljeni. Ako niso, čemu tako glasovanje?

Jasno je, da včasih tudi kakemu velikemu narodu zmanjka prave razsodnosti, in se nekam zarije, da hoče nekako z glavo skozi zid. Če Nemci niso zakrivili vojne, in če je vojna odškodnina, ako je postavljena le na krivdo, s tem na sebi res neka krivica, se morajo ubrati druga pota, da se krivda izbriše, in pri obstoječem razpoloženju se morajo ubrati predvsem druga pota, če se Nemci hočejo iznebiti vojne odškodnine. Škoda je bila ogromna. Kdo naj jo poravna, ker poravnati se mora? Ako bi bili tudi n. pr. Francozi ali Angleži krivi vojne, je bila škoda narejena Franciji po Nemcih, in končno so Nemci v vojni podlegli.

Kako večinsko glasovanje bi postavilo, ako bi šlo po glasovanju, vsako dosedanje pojmovanje o povzročeni škodi naravnost na glavo.

Ker drugače Nemci niso na glavo padli, kaže to glasovanje, da so v precejšnji meri — zmedeni, in zmedenost je najboljši kriterij, da nekaj ni bilo pri vojni v redu. Ko bi bili vojno dobili, bi se malo zmenili, kako je bila vojna početa. Moč je pred pravico, to je bilo v prvi vrsti Bismarckovo načelo, in je bilo v vsej veljavi, dokler je Nemcem kazalo. — Ako bi bili nedolžni na vojni, in bi se drugi ravnali po tem načelu, pa se kažejo Nemci hudo prizadete v pravnem pojmovanju.

* * *

Papeže imajo!

V našem slovenskem časopisju v Ameriki, ki je nasprotno katoliškemu naziranju, se večkrat najde kaka zafrkljiva opazka glede cerkvenih posestev, cerkva, župnišč, šol, dvoran. Naši nasprotniki pravijo, da je narod za vse take naprave prispeval, a posestva niso narodova, temveč škofova. Naši ljudje vejo, kako zadeva stoji, morda tudi nasprotniki dobro poznajo pravno stališče glede cerkvenih posestev in cerkvene imovine. Kak zlobnež bo vedno nekaj našel, kjer bo glodal, a količkaj razsoden človek bo priznal, da je zadeva glede cerkvene imovine na katoliški strani zelo dobro uravnana, in hvala Bogu, da je tako uravnana. Tudi na katoliški strani so bile spočetka težave, ki pa so zdaj odstranjene.

Na protestantovski strani pa so težkoče, ker pač ni tako uravnano. Dr. Herbert Parrish se v nekem članku v listu "Atlantic Monthly" hudo pritožuje nad režimom lajikov pri protestantih, in naravnost trdi, da je ta režim kriv, ako se protestantizem duševno ne more uglobiti med protestanti in protestanovske cerkve ne morejo napredovati. Ta režim imenuje — lajične papeže.

V zadevo v vsem obsegu se ne morem spuščati. Iz opravičene pritožbe je razvidno le toliko, da so protestantje zavrgli **enega in pravega** papeža, pa so na mesto osovraženega papeža dobili cel regiment raznih papežev, ki vihtijo nad pričarji svoj papežki bič. Da pri tem trpi notranje življenje v protestantovskih skupinah, je pač naravno, ker vsak lajik-papež "vlada" pač po svoji glavi. Kar so hoteli, to so dobili, in zdaj jih tepe lastna šiba, katero so si spletli z odpadom.

Pri katoliški uravnavi se raznim zlobnim kritikom ne morejo zamašiti usta, a vsak razsoden katoličan mora priznati, da je zelo dobro, ko je uravnano tako, kakor je zdaj uravnano. Ko še ni bilo tako uravnano, je bilo tudi pri katolikih raznih težkoč le preveč, kakor je razvidno iz zgodovine prve, razvijajoče se dobe.

V pravi omejitvi je bistvo vsake resnične prostosti.

—o—

Anglež pravi, da je treba dodati 50% dobrega k onemu, kar soseda o sosedi pripoveduje in se navadno pravo zadene.

ZADNJI KLIC V TEM LETU

MILWAUŠKE ORGANIZACIJE "SLOVENSKI DOM", MILWAUŠKIM, WEST ALLIŠKIM IN OKOLIŠKIM SLOVENCEM!

Pridite vsi na

VELIKO PRIREDITEV

V NEDELJO, 15. DEC.

V SOUTH SIDE TURN DVORANO,

ki bo popoldne vsebovala

KONCERT

Opernega pevca iz Ljubljane, g. RUD. BANOVCA

in med prvim in drugim delom koncerta, petje

NAPREJ-A, PLANINSKE ROŽE IN ZARJE.

Zvečer pa zabavno tridejanko "NAMIŠLJENI BOLNIK".

Po končanem **popoldanskem programu** bosta dva najbolj srečna popoldanska posetnika dobila DVA KRASNA PREDMETA.

Začetek popoldne ob 2:30, zvečer ob 7:30.

VSTOPNINA -1.00. Potrudite se za rezervirani sedež, stane še **25c** več, in se dobe v uradu "Obzora" in pri Victor Petek-u, v poslopju S. S. Turn Dvorane.

PRIPRAVLJALNI ODBOR.

Božična darila

Veliko veselja imamo z njimi, bodisi da jih dajemo ali sprejemamo. In kaj boste Vi podarili svojim dragim?

Primerno darilo je lepa knjiga, ki daje trajen užitek in veselje prejemniku. Naš cenik Vam je na razpolago. Tu par sugestij:

Zgodbe sv. Pisma, dve veliki knjigi, vez v pl.	$8.00
Življenje svetnikov, 2 knjigi vez. v usnje	5.00
Atlas, zemljevid celega sveta, vez. v knjigo	2.00
Slovenska kuharica, vez. v pl.	5.00
Heart songs, najpopularnejše pesmi z notami	2.00
Slava Mariji, molitvenik vez. v usnje	1.00
Zdrava Marija, elegantne zlate platnice, molitv. za ženske	1.50

Lepo božično darilo je tudi zlat rožni venec. V zalogi imamo poleg navadnih tudi sledeče finejše vrste:

Zlata verižica jagode iz podolgovate perle	$6.00
Zl. verižica jagode iz okrogle perle, fin izdelek	7.75
Zlata verižica zlate podolgovate jagode	5.50
Zlata verižica zlate okrogle utisnjene jagode	5.95

Nekaj novega so srebrne kovinske podobe za na steno, krasno umetniško delo, izbočene figure v srebrno pobarvanem okvirju. Primerna božična darila za vsakogar. Štirje različni predmeti:

Zadnja večerja, velikost 13½x7½, cena	$5.00
Jezus na Oljski gori, vel. 11x8½	5.00
Ecce Homo, velikost 10x7¼	4.50
Mater dolorosa, velikost 10x7¼	4.50

V zalogi imamo tudi

Božične razglednice s slovenskim napisom, 6 različnih slik, cena za ducat	30c

NOVOST: Božične razglednice z malim stenskim koledarčkom za leto 1930 in slovenskim napisom, cena 5c ena, ali ducat 50c

Papirnate jaslice od 5c do $2.00.

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET CHICAGO, ILL.

Simon's Store

1902-1904 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

VELIKA

RAZPRODAJA

površnih sukenj za dekleta za

polovično ceno!

Velikost od 6 do 18 leta.

CHINCHILAS PRODAJAMO

od $3.75 do $5.75

FANCY COLORS FUR

Trimane ovratnike in rokavne obšitke po

$4.95, $6.75 in $8.75

Pregovor pravi: dajte in se vam bo dalo; mnogi pa bi radi nič dali, pa vse dobili.

NAROČNIKI POZOR!

KOLEDARJI

ZA LETO 1930

so na razpolago odjemalcem in vsem, ki jih želijo poslati svojcem v stari kraj ali kamorkoli drugam.

Odjemalci jih dobijo zastonj. Naročnina za druge stane s pošto vred, za enega 25c, za 5 skupaj pa en dolar. Priglasite se takoj za pošiljatev v stari kraj, da jih še ob času dobijo.

Pridite ali pišite na

A. GRDINA & SONS,
6919 St. Clair Avenue,
Cleveland, Ohio.

PREVOZ - DRVA - KOLN

Rojakom se priporočamo za naročila za premog — drva in prevažanje pohištva ob času selitve.

Poklličite
Telefon: ROOSEVELT 8221.

Louis Stritar

2016 W. 21st Place, Chicago, Ill.